

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 4. De ministro Sacramenti Eucharistiæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

Christi per accidens mouetur ad motum specierum: cum quibus eam connexionem habet, vt cum presentibus presentibus sit: quo fit vt id ipsum corpus recte dicatur eleuari, portari aliquo, ore sumi & in stomachum traici, recludi alicubi, porrigi alicui, ab eo qui circa species sacramentales talia facit, mouendo eas. Videri potest Suarez *disp. 53. sect. 1. & addi ex preced. disp. 47. sect. 4.* quæ possint & quæ non possint Christo attribui respectu sacramentalium specierum quibus continetur in Eucharistia. Sunt enim scholastici instituti, & a nostro remotiora.

CAPVT IV.

De Ministro sacramenti Eucharistia, & primo prout eam consecrat.

SVMMARIVM.

- 40 Solus Sacerdos consecrandi potestatem habet à Christo.
 41 Quilibet Sacerdos potest valide Eucharistiam consecrare.
 42 Quomodo accipienda sint nonnulla dicta Patrum quibus contrarium significare videntur.
 43 Difficultas, an plures Sacerdotes possint simul eandem hostiam consecrare.
 44 De consuetudine qua noui Sacerdotes consecrant simul cum Episcopo ordinante.
 45 Sumptio Eucharistia sub vtraque specie solis Sacerdotibus consecrantibus est in precepto.
 46 Obligatio Sacerdotis cel. brandi Missam.
 47 An ea sit sub mortali: & pro quo tempore sit imposita.
 48 Peccator publicus quis dicatur, quis suspectus, quis occultus.
 49 Nunquam licet peccatorem manentem in peccato mortali, inuitare ad susceptionem Eucharistia. Nec vnquam dare non consecratam pro consecrata.
 50 Peccatori non respicienti recusanda est Eucharistia, quando commode fieri potest. Nec item publico peccatori etiam si respuerit, nisi publice constet de illius emendatione.
 51 Quando tali occulte perenti dari possit: & quod non sit neganda peccatori occulto perenti publice.
 52 Obiectiones in contrarium cum solutionibus.
 53 Quid agendum in hacre cum peccatore occulto.
 54 Non licet hoc sacramentum suspecto de crimine, dare ad ipsius examinationem.
 55 Quando ob suspicionem criminis possit aut non possit alicui negari Eucharistia.
 56 Modi, quibus peccat quis indigne ministrando Eucharistiam.

CONSIDERARI potest Eucharistia Minister, tum quatenus eam consecrat, tum quatenus eam ministrat. Ac quæ priore modo ad eum spectant completentur aliquot questionum explicatione.

40.

PRIMA EST: An solus Sacerdos possit Eucharistiam consecrare. Respondetur, certum esse de fide, quod solus possit. Ita enim habetur ex Concil. Nicæno primo: prout refertur in cap. Peruenit. dist. 93. & ex Concil. Lateran. prout refertur in cap. Firmiter De summa Trinit. & ex Concil. Florent. in instruct. Armen. & ex Concil. Trident. sess. 22. cap. 1. & ex Christi institutione, qui solis Sacerdotibus dixit: Hoc facite in meam commemorationem: vti semper Ecclesia Catholica intellexit & docuit: quemadmodum ibid. habet Concil. Trident. & aduersus hæreticos nostri temporis, defendunt Bellarm. in *lib. 4. De Eucharistia cap. 16.* atque alij quos Suarez commemorat *tom. 3. disp. 61. sect. 3. dist. primo.* Pro eo vero ratione hanc adfert D. Thom. *quæst. 82. art. 1.* Sacramentum Eucharistia est tantæ dignitatis, vt non nisi in persona Christi perficiatur, *iuxta antedicta num. 35.* Quodcumque autem quis quid agit in persona alterius, oportet ipsum potestatem agendi habere ab eo in cuius persona agit. Nullus est autem præter Sacerdotem, de quo rationabiliter dici possit, consecrandi potestatem habere in Christo. De illo vero rationabiliter dicitur: quia Christi institutione, sicut ei qui baptizatur, sit à Christo potestas suscipiendi Eucharistiam: ita & illi qui sacerdotio initiatur, sit potestas consecrandi Eucharistiam, tanquam constituto in gradu eorum, quibus dictum est ab ipso Domino: Hoc facite in meam commemorationem. Ad quod facit receptus Ecclesie usus, quo nulli alteri permittitur talis actus: ne quidem in casu necessitatis, aut ex quacunque dispensatione, prout ibidem expressit Suarez.

SECUNDA EST: An quivis Sacerdos consecrare possit Eucharistiam? Respondetur, quemlibet Sacerdotem eo ipso quod characterem habet Sacerdotalem, valide, etiam si non semper licite, posse Eucharistiam consecrare, siue peccator sit, siue iustus; siue etiam hæreticus, vel schismaticus, siue excommunicatus, vel suspensus, aut interdictus, siue irregularis, aut degradatus: dummodo integre proferat verba sacramentalia super debitam materiam, idque cum intentione faciendi quod Christus instituit, iuxta primum documentum traditum in preced. lib. 26. num. 36. Quæ est doctrina D. Thomæ *quæst. 82. art. 5. 7. & 8.* Et probatur; quia tunc ex parte materiae & formæ nihil deest, nec item ex parte ministri. Non quidem intentio, quia quantumcumque aliquam particularem habeat in debitam: ea tamen, quantum sufficit ad validitatem sacramenti, corrigitur per illam generalem quæ habet, faciendi quod Christus instituit. Nec item deest potestas: quæ sufficiens sequitur characterem impressum in susceptione Ordinis; neque ea amittitur: sicut nec idem character, qui indelebilis est ex Conc. Trid. sess. 7. De sacram. in genere, can. 9. & sess. 23. cap. 4.

Vnde quod nonnulla decreta & testimonia Pontificum, ac sanctorum Patrum significare videntur hæreticos & schismaticos non posse perficere consecrationem, exponendum ait Suarez *in fine eiusdem sect. tertie.* quoad licitum debitumque usum: vt sensus sit, non posse licite consecrare ob Ecclesie prohibitionem: non autem id tentare sine effectu, ob defectum potestatis, quæ nequit tolli eis, cum, vt diximus, sequatur characterem indelebilem. Quæ de causa Sacerdotes ab hæresi ad Ecclesiam redeuntes non ordinantur de novo: vt constat ex eiusdem Ecclesie usu ac consuetudine, pro qua est textus in cap. Ordinationes 9. *quæst. 1.* Id ipsum quoque exponi nonnunquam potest, vt Suarez addit, de consecrationibus, quæ quia non sunt debito & essentiali ritu, nullæ sunt, quales hodie sunt à Lutheranorum Ministris ordinatis inualide, ob defectum ordinis Episcopatus, in ordinante.

Tantopere autem cura est Ecclesie, ne quis perperam tanto ministerio se ingerat, vt nec debite ordinatum, & carentem impedimento, velit ad illud admitti in aliena diocesi sine commendatiis sui Ordinarii literis, ex Concil. Trid. sess. 22. in decreto De evitandis & obseruandis in celebratione Missæ, & in sess. 23. c. 16. De reform. itemque ex cap. Primatus, & cap. Extraneo. dist. 71. Quamquam tamen nec admittens, nec admissus incurrit aliquam irregularitatem: quia nulla talis in iure expressa est, prout ad id requiritur ex cap. Is qui, De sentent. excom. in 6. Ita docet Nauar. in lib. 3. consil. tit. De celebr. Miss. consil. 5. Vbi etiam habet quod Clericus peregrinus faciens fidem iustam de sua ordinatione possit admitti ad secreto celebrandum: argumento cap. primi, De Clericis peregrinis: eumdem tamen Clericum non exculat à peccato negligentia commissæ, nec eo quod non procurant sibi commendatiis literas.

TERTIA QVÆSTIO EST: An plures Sacerdotes simul possint eandem hostiam consecrare. Hæc proponitur, vt intelligatur qua ratione sit accipienda consuetudo, quæ in Ecclesia Latina seruatur; vt qui ordinati sunt noui Sacerdotes, consecrent eandem hostiam cum Episcopo ordinante. Explicatio vero illius est hæc. Eadem ratione qua de baptismo dictum est in preced. lib. 27. nu. 43. non posse conferri simul à pluribus, dicendum etiam esse plures Ministros ad eandem hostiam consecrandam non posse concurrere tanquam partiales causas: ita scilicet vt vnus proferat vnâ formæ partem, & alius aliam, vel non intendat consecrare integre, sed dependenter ab alterius concursu. Quorum neutrum esse secundum Christi institutionem, communis Ecclesie usus satis ostendit.

dicim

dit in eo quod ordinare vnus solus consecrat: tanquam Christus voluerit cuiusque Sacerdotis sacramentalia verba causam esse sufficientem, ac integram consecrationis.

44. Posse autem plures concurrere, si integre proferant formam, & quisque habeat intentionem perinde consecrandi, ac si solus proferret formam. Ratio est: quia ille plurium concursus, non impedit quominus adsint necessaria ad conficiendum sacramentum: nempe materia & forma debita, cum sufficiente potestate, & intentione Ministri. Quod tamen verum est tantummodo, cum omnes ita proferant formam ipsam, ut illam in eodem instanti absoluant. Nam si vnus ante alios absoluat, is solus consecrabit: quia forma integre prolata, non potest suspendi consecrationis effectus: cum verba sacramentalia ad modum causae physicae necessario operentur: ita ut eorundem verborum prolotione & significatione absoluta, sequatur effectus, quem illa ex Christi institutione produunt significando: sicque sit vt reliqui posterior prolotionem absoluentes nihil efficiant ob defectum materiae quae per praecedentem prolotionem, mutata in corpus Christi, desit esse.

44. Id quod Theologis Scholasticis negotium exhibet in docendo qua ratione, supradicta consuetudo licita censeri possit: cum in praxi difficillimum sit, secundum eam consecrantes simul, ita simul finire, vt nullus alium praeueniat. Quid vero illi dicant refert Suarez *disp. 61. sect. 4.* nec habet quid certo statuat. Vnde addit ad extremum in re tam lubrica ad vitandum peccatum, Caeterani consilium sequendum esse, vt noui illi Sacerdotes intendant proferre consecrationis verba meliori, quo possunt modo; nempe non praeueniendo Episcopum in illorum prolotione, quia facerent contra Ecclesiae intentionem satis indicatam in Pontificali Romano, cum admoventur Episcopus vt alte & paulatim dicat verba, quo caeteri possint simul cum eo dicere, & quoad fieri potest simul absolueret. Deinde habendo intentionem disinctam, vel consecrandi cum Episcopo si possint, vel alioqui proferendi verba solum materialiter intendendo scilicet illa proferre in signum potestatis sibi concessae; & in memoriam illius coenae, in qua Dominus coenans cum suis discipulis, eandem potestatem ipsis concessit.

45. **QUARTA QVÆSTIO:** An teneatur Sacerdos quoties consecrat, sub vtraque specie consecrare, sic & sub vtraque sumere Eucharistiam? Ad hanc cum D. Thoma *quest. 82. art. 4.* respondendum est affirmatiue, per cap. Relatum. & cap. Comperimus, De consecr. dist. 2. ita vt grauius peccet secus faciens: quia diuino iure ad integritatem sacrificii quod peragitur a Sacerdote, dum hoc sacramentum perficitur, pertinet consecratio sub vtraque specie, prout expositum est in preced. cap. 2. qu. 3. Atque vt dicitur in cit. cap. Relatum, qui sacrificantes non edunt, rei sunt Dominici sacramenti. Quale enim, vt *ibid. additur*, erit sacrificium, cui nec ipse sacrificans particeps esse dignoscitur? Modis ergo omnibus, prout *ibidem concluditur*, tenendum est, vt quotiescunque sacrificans corpus & sanguinem Domini nostri Iesu Christi in altari immolat, toties perceptionis corporis & sanguinis Domini nostri Iesu Christi participem se praebeat. Caeterum alteri quam Sacerdoti consecranti concessum non est Eucharistiam sub vtraque specie sumere ex Concil. Constantiensi sess. 13. vbi sub poena excommunicationis praecipitur, vt nullus Presbyter communicet populum sub vtraque specie panis & vini. Et ex recepta Ecclesiae consuetudine, qua in eod. Concil. approbatur, & in Concil. Trid. sess. 22. cap. 1. & can. 2.

45. **QUINTA QVÆSTIO EST:** An Sacerdos sub peccato teneatur aliquando vt potestate quam habet consecrandi? Respondetur, hanc esse eandem cum illa qua quaeritur, An liceat Sacerdoti abstinere omnino a celebratione Missae. De qua, certum est, Sacerdotem curam animarum habentem teneri ratione sui officii, Missam aliquando celebrare; nempe tunc cum populus debet ei interesse: vt diebus Dominicis, & caeteris festis: vel quando non habet hostias consecratas ad communicandum

moribundos, aut alios Eucharistiam petentes: teneatur enim ex officio talibus necessitatibus populi sibi commissi providere. De caeteris Sacerdotibus vero D. Thom. *quest. 82. art. 10.* vnum quemque eorum teneri aliquando celebrare, inde probat; quod vnusquisque teneatur vti gratia sibi data, cum fuerit opportunum: iuxta illud posterioris ad Corinth. cap. 6. Exhortamur ne in vacuum gratiam Dei recipiatis. Ea autem opportunitas, vt ille addit, attendenda est, non solum per comparationem ad fideles: sed etiam per comparationem ad Deum: cui in consecratione huius sacramenti, sacrificium offertur. Vnde concludit, Sacerdoti, etiam si non habeat curam animarum, non licere omnino a celebratione cessare, sed teneri celebrare saltem in festis praecipuis: praesertim iis in quibus fideles consueverunt communicare. Certe Dominus dicendo Math. 26. & Luc. 22. Hoc facite in meam commemorationem, non tantum dedit Sacerdotibus omnibus potestatem consecrandi, sed etiam praecipit vt consecrentur ex Concil. Trid. sess. 22. cap. 1.

47. Quod praecipuum, an sub mortali obliget, grauis difficultas est: pro qua rationes & auctores in vtramque partem adfert Suarez *disp. 80. sect. 1.* merito indicans affirmantem esse vt tutiorem, sic & probabiliorem. Confirmatur vero, quia; vt *pro ea bene virget Sotus in 4. dist. 13. quest. 1. art. 10.* Si in quoquam casu, maxime in hoc (in quo tantopere ad Dei gloriam refert vt potestas ab ipso accepta ad vsum reducat) loam habere censendum est, quod Math. 25. & Luc. 19. ille qui talentum reueruauit in sudario otiosum missus sit manibus & pedibus ligatis in tenebras exteriores, vbi erit fletus & stridor dentium. Itaque licet contraria sententia non sit omnino damnanda cum bonos habeat auctores, & rationes probabiles, vt videre est apud eundem Suarezium: haec tamen est in praxi consulenda: tum quia est magis pia ac magis consentanea dictamini rationis supposita rei dignitate, & immenso fructu tam defunctis quam viuis ex ea proueniente: tum quia sententia contraria vix in praxi potest seruari sine scandalo, quandoquidem communiter diuturna nimis omisso celebrationis diuini sacrificii in Sacerdote, existimatur signum esse praeuentionis conscientiae & perditae vitae, quasi talis omisso eo referatur, vt peccandi licentia non impediatur.

Si quaeras pro quo tempore obliget tale praecipuum: cum enim sit affirmatiuum; non pro omni sed pro aliquo tantum tempore obligat? Respondetur, determinationem talis temporis committi iudicio viri prudentis, D. Thomae autem iudicium loco citato fuit, tale tempus esse praecipuum festorum: maxime eorum in quibus fideles communicare consueverunt: nempe, vt loco cit. Sotus interpretatur congruenter antiquiori Ecclesiae consuetudini, in festo Natiuitatis Domini, festo Paschatis, & festo Pentecostes. Vt vero idem Sotus putat, ad vitandum peccatum mortale, sufficit; siue illis, siue aliis diebus, dummodo in Paschate communicent, ter vel quater in anno Sacerdotem celebrare. Cui fauet cap. Dolentes, de celebr. Missarum, in quo Summus Pontifex reprehendit eos, qui vix quater in anno celebrant, non faciens nominatim mentionem de praedictis festis. Nec obstat his quod in Concil. Trid. sess. 13. cap. 14. De reform. iubentur Episcopi curare vt Sacerdotes celebrent Dominicis saltem diebus, & festis praecipuis: & qui curam animarum habent toties, vt muniti suo satisfaciant. Nam dat praecipuum Episcopis, non autem Sacerdotibus: qui proinde antequam illis aliud iniungatur, non habent maiorem obligationem quam habuerunt ante id ipsum Concilium.

RELIQVA PARS CAPITIS.

De eodem Ministro quatenus Eucharistiam ministrat.

SEXTA QVÆSTIO EST. An solus & omnis Sacerdos possit ministrare Eucharistiam? Cuius explicationem trademus in sequentibus agendo de praecipuo sumendi Eucharistiam. Tunc enim inter caetera docendum est, de cuius Sacerdotis manu Eucharistia ipsa sumi debeat ad talis praecipui adimplerionem.

48.

SEPTIMA QVÆSTIO EST: Vtrum Eucharistia Minister possit eam ministrare peccatori?

Pro cuius explicatione trademus aliquot documenta, præsupposito quod peccator alius sit publicus, alius suspectus, & alius occultus. Ac publicum dicitur, qui vel per Iudicis sententiam condemnatus est de crimine, vel in iudicio confessus est illud, vel factum ipsius criminis ita manifestum est, ut nulla tergiversatione celari possit ex cap. fin. De cohabit. Cleric. & mulierum. Suspectum vero dicitur, qui licet nullo ex tribus illis modis de crimine conuictus sit, paucissimi que sint, qui peccatum eius certo sciant, apud alios tamen, est publica suspicio, aut rumor, & aliqua publica infamia, inde orta. Unde ipsum peccatum eius dicitur occultum quidem, sed famosum: de quo in cap. Tua nos, De cohabit. Cleric. & mulierum. Occultum denique peccatorem esse eum, qui vel à solo Sacerdote cognoscitur: vel ab aliis quidem paucis, sed nulla publica suspicione, vel rumore publico laborat.

49.

Primum igitur documentum est: Non esse licitum Sacerdoti peccatorem vllum, siue publicam, siue non publicam, quamdiu in eo statu perseverat, inuitare ad Eucharistiam suscipiendam, etiam si consilium possit ut penitentiam agat, & sic communicet. Ratio in promptu est, quia de se malum est communicare in statu peccati mortalis. Ergo nunquam licet illud consilium. Si opponas Christum Dominum nostrum cum generaliter dixit Discipulis, Comedite seu bibite ex eo omnes, inuitasse eum ceteris Iudam, non magis quam ceteros petentem Eucharistiam: Respondet Suarez *disp. 57. sect. 1.* Christum non induxisse Iudam, ut in pravo suo statu communicaret: immo omnem adhibuisse diligentiam, ut eum bene disponeret, eiusque cor immutaret. Neque enim penitentem porrexisset Eucharistiam, quia hoc ipse, quod ibi assistens volebat cum ceteris communi illo conuictio fieri, nec ab eo excludi, virtualiter eam petebat sicut ceteri.

Secundum documentum est: In nullo casu licere, peccatori Eucharistiam petenti porrigere hostiam non consecratam pro consecrata. Hoc habet D. Thom. *quæst. 80. art. 6. ad 2.* & cum ipso Sylu. *Eucharistia 3. q. 5. in fin. & Sorus in 4. dist. 12. q. 1. art. 6. ad 2.* Ratio est autem, quæ attingitur in cap. De homine, extra De celebr. Missar. quod talem porrigens, quantum in se est idololatrare faciat, non minus quam si fingens se celebrare, hostiam non consecratam ostendat populo adorandam. Proccedit vero documentum hoc, non tantum quando nescienti, sed etiam quando scienti & volenti fictionem eam, talis hostia porrigitur, prout docet Suarez in *ead. dist. 67. sect. 4. circa 3. obiectiorem*: cuius fundamentum est, quod per se malum sit, ut aliquis sciens & prudens proponat alteri creaturam adorandam cultu diuino, ac mentiatum id esse Deum, quod reuera non est.

50.

Tertium documentum est, simpliciter loquendo, & maxime cum commode & sine inconuenienti fieri potest: Sacerdotem debere hoc sacramentum negare peccatori non respicienti, etiam si illud petat. Ratio est, quia obligatio exhibendi reuerentiam huic sacramento, & digne illud tractandi, naturalis est, ex intrinseca ipsius dignitate orta. Ad quam reuerentiam pertinet obligatio non dandi id ipsum sacramentum indignis: sicut & non proiciendi illud in locum immundum. Cuiusmodi obligatio tunc maxime viget, seruanda que est, quando sine inconuenienti seruari potest. Nec est, quod quis opponat, peccatorem per susceptionem baptismi acquisiuisse ius petendi alia sacramenta: quia ius illud, sicut non est ad vsum facultatis: ita nec ad sacrilegam & Christo iniuriosam petitionem. Hincque sequitur quod notat Suarez sub finem prius citatæ sectionis primæ: Sacerdotem in peccato mortali communicantem seipsum, committere peccatum duplicis malitiæ in confessione aperiendæ; quarum vna est malæ ministratiōis; & altera malæ susceptionis: non minus quam si alteri indigne ministraret, aut ab altero indigne susciperet.

Quartum documentum est: Publico peccatori etiam emendato, ut vrsario, vel meretrici; aut alteri similiter

exercenti actionem, quam ex obiecto, aut modo quo fit, manifestum esse peccatum mortale esse; Eucharistiam publice petenti non esse dandam, nisi publice satisfactio exhibuerit, vel saltem emendatio ipsius publice manifesta sit. Pro quo facit cap. Pro dilectione, & cap. Scenicis, De consecr. dist. 2. Et prior pars ex eo patet, quod aliis daretur aliqui occasio scandalali. Posterior vero ex eo, quod talis satisfactio & emendatio publica sufficiat ad tollendum scandalum: atque ut tam coram Deo, quam coram hominibus sacramentum digne tradatur.

Ceterum in articulo moris, ut habet in fine sectionis 2. Suarez, satis est si publicus peccator pro temporis opportunitate, vel confiteatur, vel signa contritionis exhibeat, quia periculum, & vrgens necessitas facit, ut non exagatur maior diligentia, quam ipse possit commode exhibere: præsumendumque sit in eo articulo facere quod potest ad se sufficienter disponendum. Attamen ex Cæcilian. in verbo, Communio, sub finem, ut scandalo tunc prouideatur, publicanda est emendatio. Adde quod habet à Victoria in summa, De sacram. num. 80. non esse publico peccatori negandam Eucharistiam, in loco ubi non est notus, nec facile detegatur ipsius crimen.

Quintum documentum est: Ut publico peccatori occulte penenti, dari possit Eucharistia in occulto: sufficere quod occulte egerit penitentiam, seu quod debite confessus fuerit, idque constet Sacerdoti daturō, a ceteris qui forte adfuerint peccatum scientes. Ratio est: quia quoad Deum, dispositus est per penitentiam: & quoad homines manifestatio emendationis ad sufficiens ad tollendum scandalum. Cauendum est tamen ne suscepio Eucharistia paulo post manifesta fiat emendatione manente occulta, quia non vitaretur aliqui sufficienter scandalum.

Sextum documentum est: Sacerdotem non posse negare Eucharistiam peccatori occulto illam publice petenti. Quod fundare in ratione, est satis difficile, ut bene ostendit Suarez *disp. 67. sect. 4.* Nobis autem sufficit auctoritas sacrorum Canonum: Nam in cap. Si tantum, & in cap. Placuit, 6. quæst. 2. cauetur ne Episcopus quemquam publice à communione repellat propter peccatum quod probare non potest: & in cap. Si Sacerdos, De officio Ordinarij, idem satis insinuat, cum Sacerdos prohibet nominatim remouere à communione eum, quæ scit reum, si non sciat ut iudex: siue, quod eodem recidit, non sciat publica, sed priuata tantum scientia. Vbi duentendum est ad Ecclesiam, sicut & alterius Reipubl. conuenientem gubernationem pertinere, ut communia bona, quæ publice dispensanda sunt ac distribuenda iuxta merita & dignitate singularum personarum: pertinere, inquam, ut à ministro publico, ad id munus autoritate publica constituto, dispensentur; non iuxta priuata ipsius scientiam, sed iuxta publicam & notoriam: alioquin modus dispensandi, moraliter loquendo, expositus esset multis scandalis & iniuriis: vnde contra bonum commune perturbationes, & rixæ, & odia orirentur. Eucharistia autem est bonum commune, ad quod ut conficiendum, sic & distribuendum Sacerdos autoritate Christi institutus est minister, ex Concil. Trid. sess. 22. cap. 2. Quo fit, ut in tali distributione sequi debeat publicam, non autem priuata scientiam, ideoque peccatori occulto illam publice petenti, non negare.

Sed tria obicci possunt contra propositum documentum. Primum est de se malum esse Eucharistiam ministrare indigno: sicut & proicere in locum immundum. Alterum est, quod sumens Eucharistiam indigne, reus sit corporis & sanguinis Domini: ideoque petenti etiam publice, non sit danda, sicut nec reddendus est ensis ei, qui scitur illo accepto, se vel alium confossurum. Tertium est, magis vitandam esse iniuriam Christo inferendam, quam detrimentum temporale hominis. Quare ad cauendum ipsius infamiam, non est danda ei Eucharistia cum Christi irreuerentia.

Ad primum autem respondetur: Actionem proiciendi Eucharistiam in locum immundum ex se determinatam esse ad malum (ut vult, quæ per se loquendo, deformita-

rem ha-

tem habet ex proprio obiecto) non item actionem dispensandi illam homini indigno, vt patet ex facto Christi, qui dicens Apostolis Matth. 26. Bibite ex hoc omnes, Iudam quem indigne sumpturum sciebat, non excludit a sumptione. Non igitur ardeo mala est talis actio, quin possit seruatis debitis circumstantiis bona censerit: nempe si agens bonam intentionem habeat, nullo modo cooperetur, vel causam det indignae sumptioni: sed huius malitia rōta sit ex praua sume aris voluntate. Item si pro suo munere debeat vacare tali actioni, neque moraliter commoditatem habeat impediendi detrimentum quod ex illa alter, sua tantum malitia, accipit. Nam tanquam publicus dispensator boni communis, nullum in functione eiusdem sui muneris excludere legitime potest, nisi publica sententia cognitum indignum.

Ad secundum: Actionem reddendi gladium depositum, esse omnino priuatam: ideoque directionem illius secundum circumstantias occurrentes posse contentam esse scientia priuata. Actionem vero dispensandi Eucharistiam esse publicam & communem: ideoque requirere scientiam publicam, vt præ habitum est. Vnde quamuis contra conscientiam male agere censetur, qui gladium dat ei, quem probe scit peruerfa voluntate occidendi petere: non tamen is qui Eucharistiam porrigit indigno, nisi publica scientia cognoscat indignum esse.

Ad tertium: Ex ante memorato facto Christi satis intelligi, quod ipse malit ab huius sacramenti ministris permitit talem iniuriam, non irreparabilem, ei fieri, alterius praua voluntate, cui illi obuiare nequeunt: quam indebito modo sacramentum hoc ministrare: prout fieret, si non publicam, sed priuatam scientiam in ministrando sequerentur.

Cæterum ex Soto in 4. distict. 12. quæst. 1. art. 6. circa 2. conclus. (quod etiam tangit Suarez in fin. 4. sectionis citate) differentia aliqua est in hac re, inter eos qui curam animarum habent, & cæteros Sacerdotes: quod hi cum nō teneantur ex proprio officio peccatori ministrare Eucharistiam, quam publice petit: facilius quam illi sine scandalo & infamia negare possint, quando nondum sunt ad ministrandum expositi: vt antequam eant ad altare. Postquam vero iam expositi sunt, actuq; dispensant sacramentum, si cum aliis ad suscipiendum peccator accedat, non possunt magis illum repellere, quam proprius Parochus, quia nec Christus Iudam repulit. Porro quod in hac re peccatore occulto statuitur, statui posse pariter de excommunicato occulto; argumento est, quod per priuilegium Concilij Constantiensis permittitur sit in sacramentorum vsu cum eis communicare. De eo diximus in prima parte lib. 1. c. 9. scilicet posteroe.

Septimum documentum est: Sacerdotem teneri Eucharistiam negare peccatori occulto, si tantum, si hoc a multis Theologis receptum referens Suarez in præced. scilicet 3. probat tum autoritate Canonis, Si tantum, 6. quæst. 2. tum ratione, quia peccator ille non habet reuera ius petendi; cuius, tanquam indigni, petitio est iniqua & sacrilega: & potest illi sine incommodo denegari. Neque enim ex denegatione sequitur infamia, vel scandalum, cum totum occulte transigatur. Id quod idem docet procedere, tam quoad Pastorem illum qui petit, quam quoad alium. Nam si peccator nullum habet ius ad Eucharistiam petendam in suo malo statu: nec pastor ipsius maiorem obligationem habet ei tunc dandi, quam quis alius Sacerdos. An procedat etiam quando peccatoris crimen notum est Sacerdoti tantummodo ex sacramentali confessione: opinioniones in vtramq; partem idem author refert, affirmantem ex illisimam probabiliorum: quia ad clauium potestatem, quam in penitentiali foro Sacerdos ipse exercet, pertinet vt indignum a communione arceat, quando potest sine violatione vel suspitione violationis sigilli sacramentalis, aut periculo scandali vel infamie.

Addit adhuc idē pro praxi: si Confessario non constet certo de malo statu penitentis, sed inter hunc ipsum sit opinio diuersitas, sicut non debet ei denegare absolute in eum sacramentalem, ita nec debere Eucharistiam.

Octauum documentum est: Non licere Eucharistiam suspectis de aliquo crimine dare in probationem seu examinationem criminis, de quo Sotus in sine citati art. 6. & post ipsum Suarez alius citans in disput. 57. sect. 6. Probatur autem, tum autoritate cap. Coniulisti, 2. quæst. 4. & cap. Ex tuarum, De purgat. Canonica, & ex capite Dilecti, De purgatione vulgari: in quibus id genus probationis seu purgationis reprobat: tum etiam ratione: quoniam eo sine sumere sacramentum, est tentare Deum, petendo vt faciat miraculum: quod exigi ab ipso, nec vltum promissum ipsius, nec ratio suadet: quæ alias dicitur, vanum esse absq; diuinæ promissionis fundamento existimare, quod quis eo ipso innocens habendas sit diuino iudicio, si de crimine suspectus sumat Eucharistiam, nec Deus quidquam inuitatum in eo operetur.

Non obstat vero lex zelotypiæ Numerorum cap. 5. quæ cum fuerit à Deo instituta, agere secundum illam ad tollendam suspicionem, non erat Deum ipsum tentare, sed conformare se ipsius voluntati & permissioni. Nec item obstat cap. Sæpe contingit, & cap. Si Episcopo, 2. quæst. 5. quibus approbatur sumptio Eucharistie ad tollendam suspicionem criminis. Nam, vt loco cit. Suarez ex D. Thoma & quibusdam aliis annotat, intelligenda sunt approbare talem sumptionem; non quidem factam per modum tentationis Dei, quod est intrinsece malum; sed per modum grauis iuramenti quod sancte fieri potest: etiam si à non parato illud exigere sit periculosum & expositum sacrilegio, irreuerentiæque graui istius sacramenti. Vnde sublatus est illius vsus: prædictiq; canones sunt contraria consuetudine abrogati. Vnde etiam reprehendendi sunt mariti, qui vxor, vt se adulterii suspitione liberent, interdum cogunt accedere ad sanctam communionem.

Nonum documentum est: Nonnunquam posse, nonnunquam non posse negari alicui hoc sacramentum propter solam criminis suspitionem. Hoc ibidē habet Suarez. Et probatur, quia cum suspicio triplex sit, temeraria, probabilis, & violenta: certum est primam non sufficere, quia cum nullo rationabili fundamento nitatur; improbabilis est & iniusta. Nec item secundam, quia licet habeat sufficiens fundamentum ad excusandum iudicium temerarium, non tamen ad firmandum iudicium verum, vt de altero credi debeat quod is amiserit ius petendi sacramentum, tanquam indigne illud suscepturus. Sufficere autem tertiam suspitionem ex communi Theologorum sententia aliquot citatis idem Suarez addit: quia violenta suspicio nititur talibus signis & indicis: quæ licet non faciant euidentiā rei in se, sufficiant tamen ad probabile iudicium ferendum; quando in contrarium nihil est quod excuset, suspitionemque eleuet. Vnde & sufficit ad negandum sacramentum, tum publice, si suspicio publica sit; tum etiam occulte, non autem publice, si occulta sit: perinde ac ante dictum est de peccato notorio vel occulto. In articulo autem mortis, si suspectus neget crimen, & alias ostendat signa bonæ dispositionis, quidam (vt vltimū auctor meminit,) pie sentiunt non esse illi negandum sacramentum: tum propter periculū faciendi illi iniuriam in tanta necessitate: tum propter circumstantiam negationis factæ in tali tempore, quæ maximi momenti est ad deponendam suspitionem.

QVÆSTIO VLTIMA.

Quibus modis Minister peccet indigne ministrans Eucharistia sacramentum.

Hanc proponit Suarez d. disput. 72. sect. 4. & respondet. Primo, ex parte sacramenti peccare mortaliter si illud administrat alteri sub vtraq; specie, vel sub sola specie vini; facit enim contra approbatam Ecclesiæ consuetudinem (quam esse pro præcepto habendam satis indicat Concil. Trid. sess. 21. cap. 2.) eamq; in re graui, iusta de causa, sancteque institutam, prout idem auctor in præced. disp. 71. sect. 3. plenius tractat; neque id dubium est inter Catholicos: qui fatentur Ecclesiā errare non posse in iis quæ ad mores totius populi Christiani pertinent.

54

55

56

Secundo, ex parte suscipientis: si in casibus, iuxta antedicta illicitis, ministrat indigne accedentibus: aut etiam iis secundum Ecclesie consuetudinem à tali sumptione remouentur vt infantes, & amentes, & ii in quibus est periculum vomitus vel exspuionis. Cooperatur enim iniuria, quæ tunc fit sacramento, quam vitare tenetur, tanquam fidelis seruus & prudens à Domino super familiam suam constitutus vt det illis cibum in tempore, Matt. 24. Nam infideliter peruerseq; agit, non vitans illam.

Tertio, ex parte circumstantiarum; si ministrat in tempore interdicto, aut in loco prohibito ab Ecclesia, aut sine vestibus sacris, iuxta Ecclesie morem necessariis, aut sine debito cultu, & ceremoniis vsuatis. Peccat enim grauius in his tanquam inobediens Ecclesie in re graui.

Quarto, ex parte ipsius ministri, si existens in peccato mortali ministrat hoc sacramentum, pro quo facit nonnum documentum traditum in precedenti libr. 26. cap. vltimo. Neque obstat diuersa ratio ministracionis Eucharistie, & aliorum sacramentorum, quod hæc perficiantur per ipsam ministracionem: illa non item: sed eam antecedit. Id enim non impedit quominus Eucharistie ministratio sit actio tam facta, & religiosa, quam est, verbi gratia, collatio Extreme vnctionis consistentis in vnctione facta per ministrum: & quin sit ministerium grauiusimum, ad quod sancte perficiendum Sacerdos ipse consecratus sit, & specialem gratiam acceperit.

CAPVT V.

De suscipientibus Eucharistiam quoad obligationem, qua adstringuntur ad talem susceptionem.

SVM MARI VM.

- 57 Non modo humanum, sed etiam diuinum datur præceptum sumenda sacrosancta Eucharistia.
- 58 Ratio qua id ostenditur.
- 59 Cur infantes non censentur perinde obligari ad Eucharistie atque ad baptisimi susceptionem: quodque præceptum diuinum sumendi Eucharistiam, non sit vt sumatur sub vtraque specie.
- 60 Quomodo ipsum obliget.
- 61 Quomodo præceptum humanum de eadem sumptione datum obliget: quodque Papa nequeat tuta conscientia ipsum tollere.
- 62 Sumenda est Eucharistia vt memoriale Passionis Christi: ideoque grauiusimum peccatum est indigne sumere.
- 63 Semel sumpsisse Eucharistiam non tollit obligationem denuo sumendi.
- 64 Sumpsisse Eucharistiam in Paschate non tollit obligationem sumendi eam in articulo mortis.
- 65 Tria circa id notanda.
- 66 Non tantum in articulo mortis, sed etiam extra illum, obligatio est iure diuino sumendi Eucharistiam: & pro quo tempore ea sit.
- 67 Id anno in quo satisfactum est præcepto Ecclesie de sumenda Eucharistia in Paschate, non contingit alia extra periculum mortis, nisi per accidens.
- 68 Melius est communicare frequenter quam raro.
- 69 De frequentia communione non potest dari certa regula omnibus communis.
- 70 Quod aliquando in penam criminis negata est Eucharistia in sine vitæ: iam non est in vsu: ira vt nulli vere penitenti ea denegetur.
- 71 Explicatio difficultatis, An peccent Iudices qui ratione consuetudinis receptæ in sua prouincia, non concedunt Eucharistiam damnatis ad mortem.
- 72 Explicatio alterius difficultatis, An conueniens sit quotidie communicare.
- 73 Obligatio communicandi extra mortis articulum præcepto diuino, est tantum ea que determinatur præcepto Ecclesiastico quotannis communicandi in Pascha.

- 74 Tempus Pasche quomodo sit accipiendum, & qua ratione sumptio Eucharistie sit ad illud determinata.
- 75 Qui omittit communionem in Paschate, manet obligatus ad eam sumendam quamprimum potest.
- 76 Ante tempus Paschale communicasse, non tollit obligationem in eo communicandi.
- 77 Impeditur per censuram non communicans in Paschate, quomodo excusetur.
- 78 Quos obliget præceptum diuinum de sumenda Eucharistia.
- 79 Cui amentia ea dari possit, & quando.
- 80 Emergunt quando dari possit Eucharistia.
- 81 Dari potest ægrotis semidelirantibus: itemque semisatis.
- 82 Quos obliget præceptum Ecclesiasticum: & specialiter de pueris.
- 83 In qua parte atque incipiunt pueri habere discretionem sufficientem ad Eucharistie sumptionem.
- 84 Ad primam eiusmodi sumptionem non sunt multum vtendi, excepto articulo mortis.
- 85 Possunt idem pueri in hac re stare iudicio Confessoriorum, & eorum sub quorum sunt cura, grauius peccantium, si tibi de eare curent.
- 86 Tres modi communicandi, & per quem eorum satisfiat præcepto de communione.
- 87 An satisfiat communicando tantum sacramentaliter, rationes in vtraque parte.
- 88 Quid pro praxi tenendum sit, aliquot documentis declaratur.
- 89 Ex delegatione potest Diaconus Eucharistiam ministrare: in re ordinario vero solum Sacerdos.
- 90 Quem oportet Pastorem esse suscipientis.
- 91 Aduertenda circa id ipsam.
- 92 Parochus licentiam ministrandi suis Eucharistiam dare potest simplicis Sacerdoti, etiam non approbato ab Episcopo ad administranda sacramenta.
- 93 Qui sacerdos in extrema aut graui necessitate idem potest sine tali licentia: neque extra illam requirit hanc expressam, sed ei sufficere potest presumpsa voluntas Pastoris.
- 94 Quando non impleat quis præceptum Ecclesie, communicando in Pascha extra suam parochiam sine Parochi sui licentia.
- 95 Tenenda de obligatione Sacerdotum ministrandi Eucharistiam.
- 96 Tempus quo peculiariter incumbit proprio Sacerdoti.

MALDE propria est nostri instituti consideratio suscipientium Eucharistiam, tanquam tota fere spectans ad rationem iudicandi de peccatis. Requiritur autem primo, vt declaremus obligationem qua iidem adstringuntur ad talem susceptionem, Secundo, vt respondeamus ad ea quæ inquiruntur de necessitate ad Eucharistiam digne, & cum diuina gratia salutari fructu suscipiendam. Tertio, vt indicemus rationem qua cum diuino favore Eucharistia sic sumi possit, vt gustus & suauitas ex Christi presentia sentiantur. Ea autem quæ de obligatione sumendi sacrosanctam Eucharistiam declaranda sunt, ad quinque quæstiones reducuntur. Prima est, An detur aliquod præceptum sumendi sacrosanctam Eucharistiam. Secunda, si detur, quomodo obliget. Tertia, pro quo tempore obliget. Quarta, quos obliget. Quinta, qualis sumptio Eucharistie requiratur ad satisfaciendum eidem obligationi.

QVÆSTIO I.

An detur præceptum sumendi sacrosanctam Eucharistiam.

HÆC quæstio non habet difficultatem, si de præcepto Ecclesiastico agatur, cum constet tale dari, in cap. Omnis vtriusque sexus, De penitentis & remiss. in quo præcipitur vt omnes vtriusque sexus fideles cum ad annos discretionis peruenerint, percipiant in Paschate Eucharistiam: nisi proprii Sacerdotis consilio ob aliquam rationabilem causam ad tempus, ab huiusmodi perceptione duxerint abstinentium esse: alioqui viui ab ingressu Ecclesie arcantur, & mortui Ecclesiastica careant sepultura. Tota ergo difficultas est, An detur præceptum